

om. Og vi have her i Danmark haat en Tid, da en saadan Beskatning fandt Sted for en Del af Landets Befolkning. Da Konsumtionen og Formalingssafgiften betode, var hele den Befolkning, som levede i Kjøbstæderne, undergIVEN en Forbrugsafgift, der hvilede umiddelbart paa de allerførste Gjenstande som behøvedes til Ernæring. Ingen Mand i en Kjøbstad kunde spise et Stykke Brød, kunde smøre Smør paa det, kunde spise en Vid Sul, spise et Æg uden derigjennem at have erlagt en Afgift til Statskassen enten gennem Konsumtionen eller gennem Formalingssafgiften. Landbefolkningen var fri for denne Afgift, der hvilede alene paa Kjøbstadbefolkningen, men hvilede tungt og trykkende paa den (Modsigelse). Dette synes at møde Modsigelse. Da er det dog en aldeles given Sag, at naar man spiste paa Landet Æg og Smør, saa betalte man ingen Konsumtion deraf, medens man, naar man i Kjøbstæderne spiste Smør og Æg, maatte betale den. Dette er aldeles uimodsigeligt, og Spørgsmaalet kan kun blive dette: Hvem udrede de i Uretfærdigheden denne Afgift i Kjøbstæderne? Men dette Spørgsmaal rører jeg ikke her ved, jeg siger kun, at den, der i Kjøbstaden spiste et Æg, betalte mere for det end den, der spiste et Æg paa Landet, og dette kan ikke modsiges. Jeg skal ikke indlade mig paa at drøfte, om det var Producenten eller Konsumenten, der betalte Afgiften; men vist er det, at det var en Afgift, der umiddelbart hvilede paa Kjøbstæderne, medens den ikke paa samme Maade hvilede paa Landet. Enhver saadan Afgift maa anses for at være meget ubillig og for at falde med en høist uretfærdig Fordeling paa de forskjellige Samsundsklasser. Det forekommer mig imidlertid, at Forholdet allerede bliver væsentlig forskjelligt, naar vi fra saadanne Fornødenheds-gjenstande komme over til en anden stor Klasse Artikler, som man er altfor tilbøielig til at drage ind under samme Betegnelse, Noget, som forøvrigt flere erede Talere og navnlig den erede sidste Tale har neblagt Indsigelse imod. Man kan ikke kalde The, Sukker, Kaffe og Brændevin Nødvendighedsartikler paa samme Maade som Brød, Kjød, Smør og Ost. Der er en Forskel, og den yttre lig væsentlig derigjennem, at af den ene Slags Artikler — den, som jeg vil kalde de store Forbrugs-gjenstande — staar det i Enhvers Magt at indskrænke eller udvide sin Forbrug, alt efter som hans Omstændigheder tillade det, hvorimod der af de egentlige Fornødenhedsartikler kræves et vist Quantum for at kunne leve, arbejde, eksistere. Der er et Spillerum paa det ene Sted, som forsvinder paa det andet. Derfor skulle vi, saasnart vi høre Tale om saadanne Forbrugs-gjenstande, strax anse, at Afgiften paa dem holder stærkere paa den ene end paa den høiere Stillede; det kan være tilfældet, men er det ingenlunde altid. Det er sikkert, at af The, Kaffe og Sukker bruges der af den mere Bemidlede en forholdsvis langt betyde-

ligere Del end af den mindre Bemidlede. Det er uimodsigeligt, at naar der kommer tunge, haarde og vanskelige Tider, hvor Arbeidsfortienesten er ringe, staar det i mange Familiers Magt at gjøre saadanne Indskrænkninger i deres tidligere Forbrug af Kaffe, The, Sukker og Brændevin, som det vilde være umuligt for dem at gjøre f. Ex. i deres Forbrug af Rugbrød. Den indirekte Skat af disse Gjenstande har altsaa den uimodsigelige Fordel, at den lader Enhver indtil en vis Grad være Herre over, hvor Meget han vil bruge eller ikke. Det er en Fordel, som ikke skal stattes ringe, allermindst naar vi erkende, at, skøndt Toldafgiften kan være temmelig høj paa enkelte Ting, saa er den dog ofte betydelig mindre end de Prisforhøielser, der fremgaa af Forhold, som ligge udenfor Beskatningsvæsenets Omraade, idet de afhænge enten af Frembringernes Mængde eller af Handelskonjunkturer eller af Spekulationer og Sligt. Sukkerprisen kan variere 4, 6, 8 Skilling op og ned pr. Pund, og dette udøver da en ikke mindre Indflydelse paa Forbruget end den Beskatningsafgift, som Staten har indført. Der er altsaa en vis Sandsynlighed for, at ligesom Folk indskrænke deres Forbrug af Sukker, naar det blive dyrere, saaledes indskrænke de den ogsaa, naar Toldafgiften er høj, og dersom de ere i Stand til at bære den forøgede Pris, som Handelskonjunkturer medføre, saa ere de ikke mindre i Stand til — jeg taler ikke om, hvad der er Billighed — at udrede den forøgede Pris, som Toldafgiften medfører. Denne Egenstaf ved den indirekte Skat synes mig at være af den Natur, at den bør være stærkt i Vægtskalen lige overfor de Indsigelser, der kunne gjøres imod den. Der er en anden Betragtning, som heller ikke forekommer mig at være forsømlig; det er den forholdsvis lette Maade, hvorpaa Staten udredes. Det er sandt nok, at Opkrævningen af Toldafgifterne ikke i og for sig kan siges at være meget billig, men til Gjengæld er det vist, at de Toldafgifter, Enhver udreder, udreder han i saa smaa Portioner, at de sjældent eller aldrig blive trykkende for ham og i de allerfleste Tilfælde aldrig mærkelige. Den Toldafgift, som Enhver udreder, naar han kjøber et Pund Sukker eller et Pund Kaffe eller et halvt Pund The, trykker han mindre end den direkte Skat, som han halvaarlig eller fjerdingaarsois skal udrede ligefrem i konstante Summer. Dette er ogsaa en Fordel ved den indirekte Beskatning, som man skal sætte Pris paa og ikke glemme, naar man afveier Fordelene ved de to Beskatningsmaader mod hinanden. Udvalget isfor indledede sin Betænkning med en Kaffe Betragtning, der gik ind herpaa, og søgte at vise, at vore Forbrugs-skatte ere stegne for stærkt i Forhold til de direkte Skatte i de sidste Aar og navnlig i det sidste Decennium. Jeg er ikke enig med den Udvalgs, som Udvalget har givet i sin Betænkning; jeg anser det ikke for rigtigt i den Udstrækning,